

Uppsala kommun
uppsala.kommun@uppsala.se

2022-05-10
1 (18)
Dnr. 2021:7668

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Almtunaskolan i Uppsala kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Almtunaskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Almtunaskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn planerar och genomför ett strategiskt jämställdhetsarbete som ger avtryck i undervisning och andra aktiviteter i vardagen på skolan.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn ser till att lärarna tar fram metoder för att planera undervisningen tillsammans med eleverna.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **20 december 2022** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr. 2021:7668) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn systematiskt följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Dessa faktorer kopplas till de förutsättningar lärarna har getts. Utifrån analysen vidtar rektorn åtgärder för att utveckla verksamheten. Rektorn leder och styr till viss del ett jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar oberoende av könstillhörighet. Dock framkommer att skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete som ger avtryck i verksamheten. Vidare motiveras bedömningen av att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet så att lärarna ges goda förutsättningar för kollegialt lärande och samverkan i syfte att förbättra undervisningen.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Granskningen visar att rektorn bedriver ett systematiskt arbete med att följa upp och analysera hur väl verksamheten motsvarar de nationella styrdokumentens krav. Rektorn skapar sig en nulägesbild av verksamhetens kvalitet utifrån arbetslagens regelbundna uppföljningar av studie- och värdegrundresultat samt genom att observera undervisningen och återkoppla iakttagelser av såväl genomförandet av undervisningen inklusive värdegrundsarbetet, som de förutsättningar lärarna har getts. Trygghet och studiero följs bland annat upp genom skolans egen och huvudmannens enkät. Av granskningen framkommer vidare att arbetslagen och skolans utvecklingsgrupp, som består av förstelärare, utvecklingsledare och representanter för elevhälsan, genomför analyser av de samlade resultaten i slutet av terminerna. Resultaten från dessa analyser används som underlag för rektorns analys och i framtagandet av mål för att utveckla verksamheten, vilket leder fram till skolans verksamhetsplan.

Rektorn ger i intervju exempel på en årskurs som i analys förmodats ha behov av mer resurser i form av flera vuxna och där rektor stärkt upp med flera lärare. Vid analys av den åtgärden, visade det sig att den inte haft förväntad effekt, varpå rektor gav en förstelärare i utvecklingsgruppen uppdraget att stötta samtliga lärare i årskursen kring strukturer i undervisningen. Denna åtgärd har efter analys visat sig ha en positiv effekt på struktur, tydlighet och lektionsinnehåll och skillnaden syns nu positivt i elevers

resultat. Dessutom har antalet konflikter mellan elever minskat vilket lett till ökad trygghet och studiero för gruppen.

I medarbetarsamtal använder rektorn målkort som knyter an till skolans mål, för att säkerställa utveckling för såväl utbildningen som helhet, som för lärarna på individnivå. Utvecklingsgruppen arbetar i nära dialog med rektorn och säkerställer att nya metoder initieras, utvecklas och utvärderas kopplat till skolans utvecklingsområden. Exempel på hur undervisningen utvecklas utifrån målkort och utvecklingsgruppens arbete är hur skolan arbetar med att förbättra språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla ämnen. Utvecklingsgruppen har även tagit fram ett gemensamt planeringsverktyg för alla lärare där till exempel uppmärksamhet på variation och tempo i undervisningen ingår i en checklista. I intervjuer med elever bekräftas att utvecklingsarbetet fungerar i praktiken, elever beskriver att det finns forum för elever att lyfta behov av förbättringar inom både undervisning och trygghet och att eleverna har sett att det elever påtalar och driver leder till resultat. Ett exempel på detta är att lärarna inför ett arbetsområde låter eleverna komma med förslag på vilket sätt eleverna önskar arbeta och ett annat exempel är att de olika klasserna har tilldelats egna toaletter, för att motverka otrygghet. Lärarna bekräftar även i intervju att rektorn bygger upp pedagogiska konferenser utifrån skolans målområden.

Rektorn ger till viss del ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn till viss del leder och styr ett jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar oberoende av könstillhörighet. Av granskningen framkommer att skolan saknar ett strategiskt jämställdhetsarbete som ger avtryck i verksamheten.

Rektorn uppger att skolan i sitt systematiska kvalitetsarbete sedan flera år följer upp och analyserar både kunskaps- och värdegrundsresultat uppdelat på flickor och pojkar. I analysunderlaget ingår även frånvaro och kränkingsanmälningar, där andelen ärenden som berör pojkar i båda sammanhangen är större än motsvarande för flickor. Lärarna säger i intervju att de jämför flickor och pojkars resultat och att det finns med som en parameter i resultatanalysen, där det exempelvis framkommit att flickor lyckats bättre än pojkar i flera ämnen, men även det motsatta. Rektorn säger i intervju att det är en utmaning att i analysen försöka förstå vad skillnaden mellan könen beror på, framför allt varför pojkar generellt har lägre studieresultat. Pojkarna är överrepresenterade när det gäller kränkingsärenden och omfattande frånvaro, vilket rektorn tolkar som att attityder och roller påverkar pojkars möjligheter att lyckas i

skolan. Rektorn ser att detta till viss del går att koppla till neuropsykiatriska diagnoser vilket får till konsekvens att undervisningen behöver bli mer tillgänglig för dessa elever. På grundval av ovanstående har skolan som mål för 2020/21 att nå högre måluppfyllelse och rektorn har vidtagit åtgärder för att pojkar ska få ökade möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen genom till exempel anpassade val av innehåll och arbetssätt, för att ge pojkar samma förutsättningar som flickor i utbildningen. Samtidigt kvarstår en strävan att ta reda på orsakerna till att mindre andel pojkar når goda studieresultat.

I elevintervjun uttryckte eleverna att flickor och pojkar får lika mycket tid av läraren, att elever som räcker upp handen får svara på lärarens frågor och prata i klassen oavsett om det är en flicka eller pojke samt att eleverna tycker att flickor och pojkar har lika mycket inflytande över undervisningen. Elevernas svar i Skolinspektionens enkät från vårterminen 2021 visar endast mycket små skillnader mellan flickor och pojkar.

Rektorn leder och organiserar lärarnas arbete för att utveckla undervisningens kvalitet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet samt ger lärarna förutsättningar till kollegialt samarbete. Rektorn genomför observationer av lärares undervisning i klassrummen och ger utifrån det lärare återkoppling och stöd. Rektorn har medarbetardialoger där rektor och lärare tillsammans formulerar individuella mål för enskilda lärares undervisning, för att på det sättet utveckla verksamheten och öka måluppfyllelsen. Av granskningen framgår också att rektorn skapar förutsättningar för personalens samarbete genom en känd och välfungerande mötesstruktur där tid avsätts för olika forum som exempelvis pedagogisk konferens och utvecklingsgrupp. Vid skolans arbetslagsmöten stöds och drivs utvecklingen av undervisningen genom pedagogiska diskussioner och vid behov omprioriteras resurser för att skapa bättre förutsättningar för utbildningen. I pedagogisk konferens driver utvecklingsgruppen processer utifrån skolans resultat och prioriterade mål men även utifrån behov som uppstår. Exempel på prioriterade utvecklingsområden är ökad arbetsro för eleverna genom arbete med lärares ledarskap, tydligt definierade klassrumsrutiner och mer strukturerad undervisningssituation, vilket utvecklingsgruppen jobbat med att skapa samsyn kring genom att skolan tillsammans utarbetat flera gemensamma rutiner. Detta utvecklingsarbete startade med att all personal på rektorns initiativ fastställde ett nuläge genom en individuell självskattning av sitt ledarskap samt genomförde en gruppsskattning. Resultatet efter analys blev att åtgärder i form av bland annat en gemensam uppmärksamhetssignal och en bestämd morgonrutin för bättre arbetsro utarbetades och fastslogs, en process där också

elevrådet var delaktiga. Rektorn har också tagit initiativ till att öka kunskapen hos medarbetarna kring vad som särskiljer extra anpassningar från det som faller inom ramen för ledning och stimulans. Speciallärare har lett ett kollegialt lärande i arbetslagen rörande extra anpassningar och ett konkret resultat av utvecklingsarbetet har blivit en lathund och ett årshjul för att förenkla och förbättra arbetet med extra anpassningar. Trygghetsteamet driver värdegrundsarbetet genom att stärka lärares relationskompetens, ledarskapsförmåga och förmåga att främja positiva beteenden. Av granskningen framgår vidare att alla nya lärare och lärare utan lärarlegitimation får stöd av en mentor i undervisning samt i bedömning och betygssättning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn planerar och genomför ett strategiskt jämställdhetsarbete som ger avtryck i undervisning och andra aktiviteter i vardagen på skolan.

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Rektorn och skolpersonalen är, genom jämförelser mellan flickors respektive pojkars kunskaps- och värdegrundsresultat, medvetna om skillnader mellan könen. Det har resulterat i att rektorn har initierat ett arbete med att utveckla verksamhetens innehåll, struktur och arbetssätt för att möta pojkar, som riskerar att inte nå målen, på ett sätt som förväntas leda till högre måluppfyllelse. Skolan saknar dock ett strategiskt, främjande jämställdhetsarbete inom ramen för vardagsarbetet.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att bygga på den kunskap som finns om resultatskillnader mellan flickor och pojkar för att komma vidare i jämställdhetsarbetet. Det kan ske genom att i en analys öka kunskapen om orsakerna bakom skillnaderna och utifrån det vidta åtgärder för att utjämna dessa, vilket skulle kunna vara en bra ingång till det vardagliga jämställdhetsarbete som behöver bli en del av skolans verksamhet. Detta arbete skulle vara helt i linje med det som rektor redan har initierat. En ökad systematik och medvetenhet bland pedagogisk personal skulle kunna resultera i en vidgad diskussion om till exempel begränsande mönster, hur flickor respektive pojkar faktiskt bemöts och vilka förväntningar som ställs på respektive kön. Arbetet skulle vidare kunna innebära dialoger och diskussioner med elever om deras syn på framtiden och vilka möjligheter de faktiskt har, oavsett könstillhörighet. I det arbetet skulle med fördel kompetenser inom elevhälsan och/eller studie- och yrkesvägledning kunna involveras. Det är ett centralt uppdrag för skolan att verksamheten bedrivs så att varje elev utvecklas så långt som möjligt utan

att begränsas av normer och andra föreställningar om vad som betraktas som kvinnligt eller manligt.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionens bedömning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att eleverna ges en strukturerad, varierad och målfokuserad undervisning samt ett aktivt lärarstöd. Vidare motiveras bedömningen av att skolan arbetar aktivt med insatser för att stimulera eleverna i undervisningen och anpassa undervisningen utifrån varje enskild elevs förutsättningar och behov.

Undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen är varierande och stimulerande för eleverna och innehåller ett aktivt lärarstöd. Av utredningen framkommer att lärarna arbetar med olika arbetsformer i undervisningen, exempelvis består lektionsstrukturerna av lärarledda gemensamma genomgångar, samt att eleverna arbetar varierat enskilt, parvis och i mindre grupper kring uppgifter. Däremellan leder läraren eleverna och balanserar väl hur lång tid eleverna klarar av att vara aktiva, deltagande och lyssnande. Granskningen visar vidare att lärarna tar ansvar för att leda och styra lärprocesserna i undervisningen genom att förtydliga mål och innehåll för eleverna både visuellt och muntligt i inledningen av lektionen. I intervjuer med elever framgår att eleverna upplever att undervisningen är varierad och att lärarna använder olika metoder för att handleda och stödja elevernas lärprocesser. Dock uttrycker flera elever att väntetiden för att få hjälp kan variera mellan lärare, vilket även framgår av observationer. I intervjuer framkommer att detta är något eleverna lyft med lärarna som i sin tur har prövat olika metoder för att väntetiden ska minska för eleverna. Elever och lärare ger exempel på olika metoder som prövats i form av: att skriva upp elevens namn på tavlan eller att eleven ska vända på en lapp för att uppmärksamma läraren på att

eleven behöver hjälp. I intervjuer med lärare och rektor framkommer en samstämmig bild av att arbetet med att förbättra elevers möjlighet att få snabb hjälp behöver fortsätta.

Av observationer framgår att eleverna med några få undantag arbetar aktivt under hela lektionen med uppgifterna som läraren gett. Lärarna utgör ett aktivt stöd för eleverna under lektionerna genom att lärarna rör sig runt i klassrummet och hjälper eleverna att utveckla sina tankar genom att ställa följdfrågor samt säkerställer att eleverna vet vad de ska göra när de arbetar i grupp eller enskilt.

Av granskningen framkommer att skolan har en gemensam lektionsstruktur vars tillämpning kontinuerligt diskuteras mellan lärare. I intervjuer med lärare framkommer att mål, syfte och kunskapskrav tydliggörs för eleverna vid flertalet lektioner och inför ett nytt arbetsområde. Av observationer framkommer exempel på hur lärare under lektionen återknyter till målet för lektionen och genom att ställa reflekterande frågor till eleverna säkerställer att målet för lektionen är i fokus.

Undervisningen stimulerar och utmanar eleverna utifrån elevernas behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Av observationer framgår att lärarna skapar ett tillåtande klimat genom att uppmuntra eleverna att uttrycka tankar och åsikter. I intervjuer med elever framgår att det tillåtande klimatet som finns på lektionerna stärker elevernas självuppfattning och tillit till den egna förmågan. Lärarna stimulerar eleverna genom att ge positiv förstärkning där lärarna bekräftar och utmanar eleverna i den dialog som förs i undervisningen. Av de observerade lektionerna framgår att undervisningen genomsyras av att lärarna har en tro på att eleverna vill lära sig och ett bemötande som stärker elevernas självförtroende. I intervjuer uttrycker elever att eleverna känner att deras lärare tror att eleverna kan och att eleverna kan lära sig samt att det kontinuerligt förekommer inslag i undervisningen där eleverna får berätta för varandra hur de har tänkt kring en uppgift.

Granskningen visar att undervisningen är väl anpassad till den aktuella elevgruppens behov och förutsättningar. I intervjuer med lärare och rektor framkommer att skolan systematiskt arbetar med att utveckla undervisningen gällande anpassning av innehåll och arbetssätt, där relationsskapandet mellan lärare och elev är en central utgångspunkt för att stimulera och utmana eleverna så att eleverna når så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Vidare framkommer att rektor och lärare, utifrån rektorns regelbundna lektionsobservationer, har en nära dialog gällande att undervisningen är anpassad för den aktuella elevgruppens behov och förutsättningar.

Exempelvis har rektorn ett pågående utvecklingsarbete med slöjdlärarna som handlar om hur de kan konkretisera och tydliggöra för eleverna hur olika kvaliteter på arbeten ser ut, i syfte att motivera och stimulera eleverna.

Granskningen visar att elevhälsan stödjer lärarna i att anpassa undervisningen både för elever som är i behov av stöd men även de elever som har behov av extra utmaningar i undervisningen. I intervjuer ger elever exempel på olika uppgifter de kan arbeta vidare med om de snabbt blir klara med en uppgift eller om de behöver mer utmaningar i ett ämne. Skolinspektionens enkät från vårterminen 2021 visar att eleverna på Almtunaskolan har ett högre resultat inom området som rör skolans arbete med att anpassa undervisningen utifrån elevens behov jämfört med resultaten för samtliga medverkande skolenheter.

Undervisningen genomförs så att eleverna till viss del görs delaktiga i sitt eget lärande.

Granskningen visar att eleverna är delaktiga i att planera och utvärdera arbetsformer i undervisningen och reflektera över sitt eget lärande. Eleverna har dock begränsade möjligheter till delaktighet i planering av undervisningens innehåll. Utredningen visar att lärare till viss del använder metoder för att planera undervisningen tillsammans med eleverna. Av dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår att eleverna har möjlighet att påverka planeringen av undervisningen vad gäller arbetssätt men endast begränsade möjligheter gällande innehåll. Av elevintervjuer i de yngre åldrarna framkommer exempel på att inflytande över undervisningens innehåll främst handlar om att elever är med och planerar innehåll för "fredagskul" och elevens val. Vidare framkommer av elevintervjuer att elever på mellanstadiet upplever att de inte i någon större utsträckning görs delaktiga i planeringen av undervisningen. Dock framträder en annan bild i intervjuer med lärare och rektor, där de berättar att det finns ett reellt elevinflytande i olika delar av undervisningen och att elevers delaktighet har varit ett fokusområde i det kollegiala lärandet för lärarna. Av rektorsintervjun framkommer att det finns en checklista för lärarna att använda sig av vid planeringen av undervisningen, där elevers delaktighet ingår men att rektorn ser att detta behöver vara ett fortsatt fokusområde för lärarna vilket rektorn för dialog om med lärarna. Rektor uttrycker i intervju att det finns ett fortsatt behov hos lärarna att tillsammans fundera över vilka moment i undervisningen som eleverna kan ha ett ökat inflytande kring men framhåller också att delaktighetsaspekten finns i den undervisning som sker i "flexgruppen" där ett antal elever undervisas delar av skoldagen och får vara delaktiga i att reflektera över sin studiemiljö. Eleverna i "flexgruppen" ges inflytande kring frågor som: Var lär jag mig bäst, enskilt eller i mindre grupp? Detta exempel på elevinflytande har enligt rektorn fått som effekt att

de elever som tidigare inte deltagit i undervisningen har blivit färre i och med att "flexgruppen" finns. I intervjuer med lärarna beskriver lärarna att lärarna använder sig av olika metoder för att eleverna ska ges inflytande över undervisningen, vilket även framgår av skolans gemensamma dokument som heter "röd tråd" som Skolinspektionen tagit del av, där eleverna kopplat till ett visst ämne exempelvis kan välja olika sätt att redovisa uppgifter och kunskaper på.

Granskningen visar att eleverna görs delaktiga i sitt eget lärande i förhållande till ålder och mognad. Av intervjuer med lärare framkommer att eleverna ges möjlighet att vara delaktiga i sitt eget lärande genom att lektioner utvärderas med "tumme upp och tumme ner" och att reflektionsböcker och avslutande frågor i slutet av lektionen, så kallade exit-tickets används av ett flertal lärare. Lärarna framhåller även att en viktig del av återkopplingen kring elevens lärande sker när lärarna rör sig runt i klassrummet under lektionen och pratar med eleven. I intervjuer med elever framkommer att eleverna upplever att återkopplingen kring det egna lärandet främst sker vid utvecklingssamtal men även i undervisningen genom att eleverna får visa "tumme upp och tumme ner" eller att exit-tickets används kopplat till olika moment i undervisningen. Av elevintervjun med de äldre eleverna ger elever även exempel på att de kan följa sitt lärande via skolans lärplattform. I intervju med rektorn framgår att lärarnas arbete med att ge eleverna återkoppling på det egna lärandet varierar och att i undervisningen för de äldre eleverna används exempelvis digitala utvärderingar i större utsträckning jämfört med i de lägre åldrarna. Rektorn beskriver vidare att lärarna för de yngre åldrarna använder egna matriser som eleverna har som underlag för att utvärdera det egna och andra elevers arbeten. Vid lektionsobservationer bekräftas bilden av att lärarna rör sig runt i klassrummet och samtalar med eleverna om pågående uppgifter och vid en av de observerade lektionerna ges eleverna möjlighet att utvärdera lektionen, dock framgår det inte av de utförda lektionsobservationerna att utvärdering i form av exit-tickets eller digitala verktyg används i undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn och lärare skapar förutsättningar för elevers delaktighet gällande inflytande över undervisningens innehåll.

Granskningen visar att den del av elevernas delaktighet som handlar om deras möjligheter att delta i planeringen av undervisningen inte genomsyrar skolans arbete på ett tydligt sätt. Av granskningen framkommer att eleverna ges möjlighet att

utvärdera undervisningen men att eleverna inte i tillräcklig utsträckning är med och påverkar planeringen av undervisningens innehåll.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn fortsätter att utveckla arbetet med att ge eleverna ett reellt inflytande gällande undervisningens innehåll. Detta kan ske genom att eleverna, i förhållande till ålder och mognad, får ta aktiv del i planeringen och utvärderingen av lektioner och arbetsområden. Lärarna kan till exempel i planeringen av olika arbetsområden diskutera med eleverna om vad i det centrala innehållet i detalj de ska fokusera på. Elevernas intressen, egna erfarenheter och föreställningar om vad undervisningen ska behandla kan på så vis användas i planeringen av innehåll inom ett arbetsområde.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionens bedömning

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen för Skolinspektionens bedömning är att det finns ett långsiktigt, tydligt och medvetet arbete kring att skapa en trygg skola och att skolan har ett samlat arbete för att tillsammans skapa studiero.

Det finns ett medvetet arbete kring att skapa en trygg skola

Granskningen visar att skolledning och all personal bedriver ett välfungerande arbete med att skapa trygghet för eleverna. Av granskningen framgår att alla elevers upplevelse av trygghet systematiskt och långsiktigt följs upp genom enkäter, kollegiala samtal och som stående punkt på elevrådet. Utifrån analys av resultaten av uppföljningen arbetar skolan aktivt med att vidta åtgärder i syfte att tillförsäkra eleverna en trygg miljö. Av intervjuer med elever och lärare framkommer att resultat från enkäterna diskuteras och analyseras inom ett schemalagt värdegrundsarbete och på elevråd. Utifrån dessa diskussioner vidtas åtgärder exempelvis i form av gemensamma regler för fotbollsplanen, att varje klass har egen toalett, samt att flera

vuxna vistas i utrymmen utanför klassrummen eftersom dessa områden identifierats som otrygga platser. Skolans trygghetsgrupp har implementerat och driver fortsatt värdegrundsarbetet på skolan utifrån relationskompetens, ledarskap och att främja positiva beteenden. Trygghetsteamet träffas varje vecka och förbereder då bland annat filmer som konkret utgångspunkt till värdegrundsarbete i klassrummet. Inom det regelbundna värdegrundsarbetet får elever gemensamt arbeta med trygghetsteman. Exempelvis observerades en lektion där elever, utifrån en film, diskuterade och tog fram regler om en tryggare och lugnare matsal. Av elevintervjuerna framgår också att drama är ett vanligt och uppskattat inslag inom värdegrundsarbetet. Huvudmannens enkäter och Skolenkäten visar att eleverna upplever en hög känsla av trygghet på skolan.

Skolan arbetar samlat för att skapa studiero

Granskningen visar att skolan arbetar samlat för att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. Av granskningen framkommer att personalen på skolan har en samsyn kring regler och förhållningssätt kopplade till studiero. Det framkommer också att det finns väl inarbetade rutiner där personalen återkommande diskuterar och utvecklar såväl regler som förhållningssätt avseende studiero. Av granskningen framgår att lärarna utifrån detta vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa en lugn miljö med gott resultat. Exempelvis arbetar personalen med lågaffektivt bemötande, stor tilltro till elever samt ett tillåtande klimat i klassrummet. Detta visar sig genom att elever som har behov rör sig i klassrummet utan att varken elever eller lärare kommenterar eller tycks störda av det. Både i lektionsobservationer och i intervjuer framgår att lärarna arbetar utifrån en tydlig struktur i undervisningen, förstärkt med bildstöd, vilket enligt observationer bidrar till god studiero. Eleverna säger i intervjuer att lärarna startar lektioner med tydlig genomgång där till exempel svåra ord förklaras av lärarna för att undvika oklarheter, något som utredarna också sett under observationer. Dessutom har lärarna flera olika metoder för uppmärksamhetssignal som "tyst finger" och klapp när klassen behöver samla sig. Lärarna har en tydlig ledarroll och ger ett aktivt lärarstöd som signalerar lugn och trygghet samt lämnar litet utrymme för osäkerhet kring arbetssätt och förhållningssätt. Eleverna har tillgång till olika verktyg vars syfte är att främja studiero, exempelvis skärmar och hörselkåpor för att vid behov skärma av för intryck och timer finns i alla klassrum för att visualisera tiden för ett moment eller en uppgift. Eleverna påtalar i intervju att eleverna själva kan påverka om de behöver sitta själva med hjälp av skärm eller i ett angränsande rum för att få studiero samt att eleverna har varit med och tagit fram de regler som gäller i klassen för ordning och studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Sammanfattande motivering

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka i syfte att kvalitetssäkra sina egna bedömningar samt underlättar och stödjer lärarnas process genom tydliga rutiner och strukturer för arbetet.

Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att samverka kring kvalitetssäkring av omdömen och betyg inom skolenheten

Granskningen visar att lärarna ges goda möjligheter att samverka med varandra för att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg inom skolenheten. Av utredningen framkommer att det finns en väl genomarbetad systematik för när och hur lärarna ska samverka kring likvärdigheten i sina bedömningar.

Av intervjuer med lärare och rektor framkommer att lärarna och elevhälsan gemensamt analyserar kartläggningar som genomförs utifrån exempelvis Skolverkets bedömningsstöd och följer upp de bedömningar som lärarna gör genom prognos vid mitten av terminen. Lärare och elevhälsa diskuterar bedömning av elevens kunskaper i förhållande till elevens kunskande utifrån kunskapskraven, och de insatser som genomförts. Lärare uttrycker i intervjuer att dialogen kring likvärdighet i omdömen och betygssättning sker i flera olika forum där olika metoder används för kvalitetssäkring. Lärarna ger exempel på sambedömning i samband med nationella prov och utifrån bedömningsstöd samt utifrån elevers texter i olika ämnen eller tematiska arbeten. Vidare framgår att rektorn skapar förutsättningar i form av tid och samverkan med andra skolenheter för ett kollegialt lärande kring kvalitetssäkring av omdömen och betyg vilket sker under ledning av rektor.

Av den information som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen och i intervju med lärare och rektor framkommer en samstämmig bild

kring att det finns goda förutsättningar för att samverka och utveckla arbetet med bedömning och betygssättning. Ett exempel på forum för samverkan är de pedagogiska konferenserna där kollegiala samtal förs inför bedömning och betygssättning men även samtal kring de sambesvär som skett i samband med de nationella proven. Inom sambesvärningen har få avvikelser konstaterats och exempelvis resultat på nationella prov i årskurs 6 har visat sig överensstämma väl med betygen. Detta sammantaget har enligt lärare och rektor inneburit en utveckling av lärarnas analysförmåga inför bedömning och betygssättning och därmed skapat förutsättningar för en kvalitetssäkring i samband med bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Westerman Annerborn

Beslutsfattare

Ebba Zeno

Föredragande

I den slutliga handläggningen har även utredarna Johanna Fredman och Sofia Granberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal kriterier. Dessa kriterier beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Almtunaskolan är en grundskola med årskurserna F-6, huvudman för skolan är Uppsala kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 449 elever.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 25 och den 26 januari 2022. Digitala intervjuer genomfördes 24 januari och 28 januari 2022. Besöket och intervjuerna genomfördes av Johanna Fredman och Ebba Zeno.